

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 5 (293) || Понеділок, 9 лютого, 1959 р. || Цена 20 к.

ТВОРЧО ВИВЧАТИ МАТЕРІАЛИ ХХІ З'ЇЗДУ КПРС

В обстановці творчого піднесення і трудового ентузіазму народів нашої великої Батьківщини проходить ХХІ з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу. Радянський народ гаряче і одностайно схвалює велику програму розгорнутого будівництва комунізму в нашій країні, викладену в доповіді М. С. Хрущова, і з великою увагою вивчає історичні матеріали з'їзду.

Доповідь М. С. Хрущова «Про контрольні цифри розвитку народного господарства СРСР на 1959—1965 рр.» — це глибоко хвилюючий документ, який охоплює цілу історичну епоху життя і діяльності нашої славної Комуністичної партії і всього радянського народу. Це новий видатний вклад в марксистсько-ленинську науку. В ньому підведені величні підсумки самоідданої боротьби і героїчної праці партії і народу в справі побудови соціалізму в нашій країні.

Великі успіхи, досягнуті в результаті здійснення рішень ХХ з'їзду КПРС, наочно підтверджують правильність суворого засудження і розгрому партію і Т. Ленінським Центральним Комітетом антипартийної групи Маленкова, Кагановича, Молотова, Булганіна і Шепілова, яка, зриваючи виконання рішень ХХ з'їзду партії, пішла проти життєвих інтересів радянського народу.

В доповіді М. С. Хрущова викладено науково обґрунтовану програму розгорнутого будівництва комуністичного суспільства і дано всебічний розвиток важливих питань марксистсько-ленинської теорії, звязаних з переходом від соціалізму до комунізму. Доповідь є видатним програмним партійним документом і являє собою близький зразок творчого застосування марксистсько-ленинської теорії до аналізу історичних процесів, що пройшли в нашій країні за роки Радянської влади. Це зразок марксистсько-ленинського передбачення, що має велике значення і для всього міжнародного робітничого руху, завдаючи нищівного удару по всякого роду ревізіоністам і дорматикам.

ХХІ з'їзд Комуністичної партії схвалив тези доповіді товариша М. С. Хрущова про контрольні цифри розвитку народного господарства СРСР на 1959—1965 роки і затвердив контрольні цифри розвитку народного господарства СРСР на 1959—1965 роки із змінами і доповненнями, внесеними на основі передз'їздівського обговорення тез та обговорення на з'їзді доповіді М. С. Хрущова.

В резолюції ХХІ з'їзду КПРС по доповіді М. С. Хрущова «Про контрольні цифри розвитку народного господарства СРСР на 1959—1965 роки» говориться про необхідність довести до свідомості всіх трудящих завдання плану, організувати і спрямувати зусилля кожного колективу на їх виконання.

Необхідно мобілізувати і організувати маси на здійснення конкретних виробничих завдань. Вся організаторська і виховна діяльність партії і всі засоби її ідеологічної роботи повинні бути спрямовані на успішне рішення семирічного плану, завдань комуністичного будівництва.

Вивчення матеріалів ХХІ з'їзду КПРС розкриває перед радянським народом захоплюючі перспективи комуністичного будівництва і мобілізує його на успішне здійснення величних завдань семирічного плану.

n. 851607

Оберемо до Верховної Ради УРСР та міських Рад депутатів трудящих країни синів та дочок народу

Багатолюдно було у величному актовому залі о 2 годині 3 лютого. Викладачі, студенти, робітники, службовці університету прийшли на передвиборні збори, присвячені висуненню кандидатів в депутати республіканської і місцевих Рад.

акад. С. І. Лебедєва, про те, що він багато уваги приділяє студентам, керуючи їх науковою роботою.

— Сергій Іванович Лебедев — справжній слуга народу, — говорить у своєму виступі декан хімічного факультету, проф. О. О. Морозов. — Він втілює в собі якості, необхідні для народного обранця — скромність, вимогливість, чуйність до запитів виборців.

Збори ухвалюють резолюцію, в якій звертаються до композитора Л. М. Ревуцького з проханням дати згоду балотуватися кандидатом в депутати Верховної Ради УРСР і до академіка УАСГН С. І. Лебедєва — дати згоду балотуватися кандидатом у депутати Одеської обласної Ради.

***

4 лютого у величному актовому залі університету продовжувалось висунення кандидатур до місцевих органів влади.

Виступає проректор університету по заочному навчанню, доцент П. А. Некрасов. Він каже, що до органів влади треба обрати людей активних, ініціативних, безмежно відданіх своєму народові, своїй Батьківщині, людям, які повсякчасно підтримують зв'язок з масами і у своїй діяльності спираються на маси.

Доцент П. А. Некрасов пропонує обрати кандидатом у депутати Одеської міської Ради депутатів трудящих вірну дочку народу — Комуністичної партії Лідію Все-володівну Гладку.

Л. В. Гладка — випускниця нашого університету. Відмінно навчаючись на історичному факультеті університету, вона в той же час працювала на комсомольській роботі. Закінчивши університет, була залишена при аспірантурі на кафедрі історії середніх віків історичного факультету. Вчилася і продовжувала працювати на комсомольській роботі. Була секретарем Одеського обкуму ЛКСМУ, секретарем ЦК ЛКСМУ.

Зараз Л. В. Гладка працює секретарем Одеського міського комітету КП України і викладачем університету по кафедрі історії СРСР. Людина вона чуйна, принципова, сумлінна, і можна з певністю сказати, що т. Гладка вправдає довір'я своїх виборців.

З підтримкою кандидатури Л. В. Гладкої виступають завідувач кафедрою історії СРСР, доцент О. М. Мелехов і секретар партбюро фізико-математичного факультету Е. Б. Лейбман.

Е. Б. Лейбман пропонує висунути кандидатом у депутати Одеської міської Ради депутатів трудящих завідувача відділом науки і культури Одеського обкуму КП України Михайла Кіндратовича Симоненка.

— Ми всі знаємо т. Симоненка, — каже Е. Б. Лейбман, — по спільній роботі в університеті, де він протягом кількох років працював секретарем партійного бюро, користуючись заслуженим авторитетом серед співробітників та студентів університету і як партійний керівник, і як викладач кафедри політекономії.

Підтримуючи кандидатуру М. К. Симоненка, секретар партбюро хімічного факультету Г. Є. Дмитровський зазначає, що в досягнен-

нях, яких домігся колектив університету останнім часом, чимала заслуга належить М. К. Симоненку.

Г. Є. Дмитровський закликає виборців під час виборів віддати свої голоси за гідного кандидата блоку комуністів і безпартійних т. М. К. Симоненка.

Виступає асистент кафедри історії КПРС І. П. Нікіфорчук. Він пропонує обрати кандидатом в депутати міської Ради завідувача кафедрою історії КПРС, доцента І. Г. Леонова.

Іван Григорович Леонов протягом 40 років є членом Комуністичної партії Радянського Союзу, багато і успішно працював і працює в галузі педагогічної, наукової та громадської роботи, віддаючи цію все свої сили і знання.

З підтримкою пропозиції І. П. Нікіфорчука виступає завідувач кафедрою української літератури, доцент Г. А. Вязовський, який характеризує І. Г. Леонова як чесного, принципового комуніста і закликає віддати за нього голоси в день виборів.

Декан геолого-географічного факультету, доцент О. М. Смирнов пропонує обрати кандидатом у депутати міської Ради депутатів трудящих доцента кафедри фізичної географії нашого університету Ніну Іванівну Коновалову.

Працюючи в університеті з 1950 року, Ніна Іванівна зарекомендувала себе, як прекрасний викладач і заслужила загальну повагу студентів та викладачів. Студенти, які проживають в гуртожитку № 1, по вул. Пастера, 29, знають і люблять Н. І. Коновалову, як чудового вихователя, який турбується про побутові умови, цікавиться запитами і потребами своїх вихованців, завжди охоче їм допомагає. Сумілінно працює Н. І. Коновалова і як член кафедральної профспілки.

Л. В. Гладка — випускниця нашого університету. Відмінно навчаючись на історичному факультеті університету, вона в той же час працювала на комсомольській роботі. Закінчивши університет, була залишена при аспірантурі на кафедрі історії середніх віків історичного факультету. Вчилася і продовжувала працювати на комсомольській роботі. Була секретарем Одеського обкуму ЛКСМУ, секретарем ЦК ЛКСМУ.

Кандидатуру доцента кафедри систематики рослин Настасії Зинов'ївни Жаренко до Центральної районної Ради депутатів трудящих м. Одеси пропонує обрати старший науковий співробітник інституту фізики К. А. Позіги.

Настасія Зинов'ївна Жаренко працює в університеті протягом 27 років, вона досвідчений викладач і науковий працівник, активний громадський діяч. Неодноразово обирається депутатом районної Ради депутатів трудящих і почісно виправдає довір'я своїх виборців.

Л. С. Суворова, старший лаборант кафедри систематики рослин, розповідає про доцента Н. З. Жаренко, яку знає по спільній роботі на кафедрі, як про сумлінного викладача, що багато працює з студентами, говорить про активну участь Н. З. Жаренко, як науковця, в озелененні міста Одеси, відзначає, що Н. З. Жаренко також успішно працює секретарем партбюро ботанічного саду.

Резолюцію зборів зачує Л. Х. Калустян. Збори просять т. Л. В. Гладку, М. К. Симоненка, І. Г. Леонова, Н. І. Коновалову дати згоду балотуватися до Одеської міської Ради депутатів трудящих і т. Н. З. Жаренко — до Центральної районної Ради депутатів трудящих м. Одеси.

ПІДСУМКИ ОДНОГО ЕКЗАМЕНУ

На IV курсі біологічного факультету відбувся екзамен з політичної економії соціалізму. Які наслідки цього екзамену і про що воно свідчать?

Результати екзамену такі: «відмінно» — 29,9%, «добре» — 40,2%, «задовільно» — 29,9%. Переважна більшість студентів засвоїла основні теоретичні положення курсу і вміє застосувати їх при поясненні фактів і процесів соціалістичної дійсності в нашій країні та країнах народної демократії. До числа цих студентів відносяться тт. Марченко, Н. Ткачук, Цапок, Михальчук, Крива, Либа, Тульчинська, Шеховцов та інші.

Слід також сказати про тих студентів, хто одержав оцінку «задовільно». Це, насамперед, ті, хто пропускав лекції та семінарські заняття. Наприклад, з 14-ти семінарських занять студентка Козик

прослухала 8, студентка Шестовська — 7, студентка Люльчак — 6, студентка Кудринецька — 5. Це ті, хто часто не готувався до семінарських занять. Наприклад, студентка Соборова не підготувалася до 4-х семінарів, Сидорчук, Колобова і Філосова — до 3-х, Сога — до 2-х і т. д.

Нарешті, слід відзначити, що результати екзамену були б красними, коли б комсомольська і профспілкова організації більше приділяли уваги контролю за навчальною роботою студентів. Потрібно заслуховувати звіти студентів на засіданнях групових і факультетських бюро, висвітлювати стан навчальної роботи в пресі і т. д.

Д. ДРАГОМАРЕЦЬКИЙ,
старший викладач кафедри політекономії.

Про вивчення історії філософії студентами університету

Екзамени з історії філософії підходять до кінця. Біля 300 студентів п'ятих курсів історичного і філологічного факультетів вже склали екзамени. Майже всі вони суміліно готувалися до екзаменів, але не у всіх знання виявилися достатніми.

Екзамени показали, що значна частина студентів виявила великий інтерес до історії філософії. Глибокі знання мають студенти-історики Некора, Пирогова, Гераськін, Кульчицький, Матвеєв, Верещагіна, Молодцова, Цвях, Бондар, Савранська, Федорова і інші; студенти-філологи Соколик, Косек, Козина, Скляренко, Пресич, Ковалчук, Куц, Півчик та інші.

Часто студенти, у яких в заліковій книжці з'явлюється «незадовільно», дивуються: «Я ж працював цілими днями, ось уже два тижні не виходив з кабінету філософії». Зрозуміло, що на результати екзаменів цих товарищів вплинуло саме те, що до екзаменів вони почали готуватися лише на порозі екзамену, а це затіжно. Штурмівщиною не наверстаєш упущеного.

Кращі студенти працюють під час проходження курсу. Уважно, вдумливо слухають лекції, вника-

ють в основне, найістотніше. Інтерес, що проявляється до предмету, значно полегшує розуміння матеріалу.

Хочеться порадити студентам конспекти вести не лише «про запас», «для екзамену»; важливо час від часу заглядати в них, прочитати записане. Особливо це цінно, коли в пам'яті ще свіжі враження від прослуханої лекції.

Хороші студенти, готуючись до екзаменів, не обмежуються лише конспектами. Вони вивчають першоджерела, що має особливо велике значення при підготовці до екзаменів з суспільних наук.

За роки перебування у вузі студент повинен насамперед набути знання. Але всього не вивчиш, таємінної системи наукових знань немає. Дуже важливо наочитися працювати, працювати вміло, вдумливо, з врахуванням специфіки матеріалу, над яким працюєш. Основна запорука успіху — наполегливо прагнути до знань. Мені, як викладачеві історії філософії, хочеться, щоб студенти молодших курсів історичного і філологічного факультетів серйозно подумали над цим.

Доцент Б. М. МЕЛАМЕД.

Кілька зауважень з приводу тематики семінарів

Тематика для семінарів з філософії може і повинна відзначатися великою різноманітністю. Питання марксистсько-ленінської філософії слід вивчати в зв'язку з методологічними питаннями відповідної галузі науки.

Нам здається невірним зведення тематики груп самостійно вивчаючих філософію до питань методології тієї ж науки. Не можна змішувати питання філософської науки з філософськими питаннями хімії чи фізіології.

Тому не можна погодитися з тим, що окрім консультантів включують з тематики для груп самостійно вивчаючих марксистсько-ленінську теорію загальнофілософські питання і зберігають лише теми, що стосуються методології певних галузей науки.

Доцент С. Я. КОГАН.

На фото: доцент С. А. Савицька приймає екзамен з сучасної російської мови у студентки IV курсу філфаку В. Откаленко.

Кожен нескладений екзамен або залік

Результати заліків, проведених на трьох факультетах (хімічний, географічний, історичний) з політ-економії соціалізму, що раз підтвердили відому істину про те, що заліки складають добре ті групи і студенти, які на протязі семестру систематично працюють над матеріалами семінарських занять, беруть активну участь в обговоренні питань, що розглядаються на цих заняттях, ті, хто не пропускає лекції і семінарів.

Так, краще всіх складали залік групи IV курсу хімічного факультету і група економгеографів географічного факультету. Студенти цих груп в основній своїй масі працювали над рекомендованим матеріалом систематично, виявляли допитливість і велику активність при обговоренні тієї чи іншої теми.

Найгірше із IV курсів трьох факультетів відповідали на заліках студенти історичного факультету, а вони повинні складати політконо-мію набагато краще, бо іхні знання базуються на великому історичному матеріалі, який вони на протязі понад трьох років вивчали з різних історичних дисциплін.

На хімічному факультеті переважна більшість студентів до заняття ставилася добре, систематично готувалася до семінарів. Тому заняття тут проходили майже завжди жваво і цікаво. Особливо активну участь брали в семінарах студенти Колесников, Плетньова, Степнова, Басіна, Подлесьєцька. У своїх виступах ці студенти виявили глибоке знання матеріалу, проявляли інтерес до всіх питань, які піднімалися на заняттях.

Серед студентів хімічного факультету є й такі, що активно на семінарах не виступали, але систематично до них готувалися, тому на заліках відповідали дуже добре. Так, т. Кувшинова, яка не пропустила жодного заняття, на заліках глибоко і змістово розкрила роботу В. I. Леніна «Про продподаток», розповіла про завдання і принципи планування народного господарства, виявила добре знання контрольних цифр розвитку народного господарства на 1959—1965 рр.

Тов. Поладян також глибоко і змістово розповіла про економічну роль соціалістичної держави, про закон планомірного, пропорціонального розвитку народного господарства, про роботу В. I. Леніна «Про єдиний господарський план», вільно оперувала даними з контрольних цифр розвитку народного господарства на 1959—1965 рр.

Добре відповідали також студенти Іванова, Швакова, Панькіна, Анисимов і ряд інших товаришів.

Проте, серед студентів-хіміків виявилися й такі, які систематично над курсом не працювали, часто пропускали заняття і лекції, сподіваючись на легке складання заліку. До них відноситься т. Фурман, який на протязі семестру працював несистематично, до заліків готовувався недосить серйозно. Йому довелося складати залік двічі, причому і в другий раз він відповідав набагато нижче своїх можливостей відмінника.

Студентка Мітіна, Сталінецький стипендіат, також слабо відповідала на заліку.

Є. Мазуренко, секретар комсомольського бюро факультету, на протязі семестру не працював, з 7 заняття пропустив 3, а до двох заняття не підготувався, тому участі в семінарі не брав, на поставлені питання (за викликом) давав не задовільні відповіді. Зрозуміло, що на заліку Мазуренко мав вигляд незавидний. Склалі залік з першого разу не зміг, в другий раз на питання давав лише посередні відповіді.

Студенти Шнайдер, Клименчук, Щічко, Магдальчук, Баришевський пропускали заняття (кожний з них пропустив по 3—4 заняття), систематично не вчилися, тому на заліках відповіді їх були неглибокі. Вони недостатньо знали фактичний матеріал, особливо той, що стосувався контрольних цифр розвитку народного господарства на 1959—1965 рр.

На географічному факультеті на протязі семестру дуже добре працювала група економгеографів. Переважна більшість студентів цієї групи систематично готувалася до кожного семінарського заняття і брала активну участь в обговоренні питань, що ставилися на заняттях. Особливо добре працювали т. Бова, Грищенко, Матвеєва, Мачхелян, Фандеєва. Ці товариші ніколи не пропускали заняття і брали участь в кожному з них. Та й решта студентів групи — Яцька, Прутян, Жарикова, Новошицька і ін. — завжди брали активну участь в проведенні семінарських заняття. На заліках ці товариші

Треба врахувати недоліки

На другому курсі хімічного факультету студенти склали залік з історії КПРС.

Від заліку було звільнено 12 чоловік. Серед них т. Матковський, Толпигіна, Шехтман, Буртненко та інші. Ці товариші активно виступали на семінарах, іхні відповіді відзначалися чіткістю, знанням

першоджерел, вмінням пов'язати всіх відповідей, були: недостатні знання першоджерел, невміння пов'язати політику партії на різних етапах з сучасністю, погане знання газетного матеріалу.

Відтак ми складатимемо екзамен з історії КПРС. Щоб успішно скласти його, необхідно врахувати вказані недоліки і вправити їх.

С. ТАРАСОВСЬКА.

ЗВІТУЄ КАФЕДРА ПОЛІТЕКОНОМІЇ

■ 1958 році весь колектив кафедри політичної економії приймав участь в науково-дослідній роботі. План 1958 року виконаний повністю. Науковці кафедри працювали над такими важливими питаннями, як форми соціалістичної власності, продуктивність праці, соціалістичне змагання, товарне виробництво, зубожіння трудящих в капіталістичних країнах, критика сучасного ревізіонізму.

Дві доповіді про наслідки науково-дослідної роботи були поставлені на обговорення секції суспільних наук. Доповіді доцента М. А. Мойсеєва — «Критика ревізіоністських поглядів у питанні про державно-монополістичний капіталізм» — і доцента І. І. Штерна — «Буржуазна політична економія на службі монополій» — були з інтересом прослухані учасниками конференції.

Протягом року науковцями кафедри підготовлено 16 наукових статей, 12 з яких надруковано, а 4 прийнято до друку. Крім того, підготовлено ряд лекцій для опублікування на правах рукопису. Працівниками кафедри дано декілька рецензій на лекції і наукові статті працівників інших вузів і наукових закладів.

Конференція схвалила наукову діяльність кафедри в 1958 році, вказавши на ряд недоліків. Основними з них є відсутність наукових зборників на кафедрі, багатомістість, недостатній ще зв'язок з виробництвом, відсутність наукових робіт, надрукованих центральними виданнями. У виступах і в рішеннях конференції накреслені шляхи подолання вказаних недоліків у науковій роботі кафедри.

Доцент О. Г. ЛОБУНЕЦЬ.

ПРОГАЛИНА У ВИХОВНІЙ РОБОТІ

відповідали чітко і виявили добре знання матеріалу.

Із груп фізгеографів добре і систематично працювали тт. Андрієва, Семчук, Ковалевський, Чепалага, Павловська та інші.

Але серед географів було багато і таких, хто несумісно готувався до занять на протязі семестру. Це Шведова, Корепанова, Іванова, Ланська. Вони погано знали контрольні цифри розвитку народного господарства на 1959—1965 рр. У деяких з них не було конспектів першоджерел. Студенти Копцева, Соколова, Ткачук виявили незадовільні знання деяких першоджерел, рекомендованих до занять і залишків.

Студент Молчанюк одержав залишок з великими труднощами. Він має слабку підготовку, а протягом семестру систематично не працює.

На історичному факультеті можна відзначити більш систематичну роботу тт. Богренцова, Бадил, Пазій, Чернякова, Левіна, Шеховцової, Лоренцової, Зарембської, Ланчуковської, Васіної і деяких інших.

В основній же своїй масі студенти-історики виявили недостатнє знання першоджерел, хоч вони вивчали їх не перший рік. Так, т. Красильников виявив недостатнє знання творів В. І. Леніна, т. Очепетянний, що пропустив декілька занять, виявив дуже посереднє знання з основних питань пройденого курсу і творів В. І. Леніна. Погано підготувались до залику і студенти Малеєва, Луньова, Р. Лісенко, Березневич, яка одержала незалік, та деякі інші.

Залишки показали також і те, що комсомольські і профспілкові організації курсу мало турбувалися

27 січня закінчилася звітно-наукова конференція кафедр суспільних наук.

При підведенні підсумків роботи кафедри історії КПРС конференція відзначила, що членами кафедри виконана значна науково-дослідна робота.

В 1958 р. наукова робота кафедри велася у відповідності з семирічним і річним планами. Плановою науковою роботою в 1958 р. було охоплено 13 членів кафедри, з них 7 чоловік працювали над монографіями. Це тт. Ганевич, Бельфор, Штернштейн, Фролов, Щербаков, Березняк і Столляр. П'ять членів кафедри написали наукові статті, один продовжував працювати над дисертацією.

Наукова робота кафедри велася в трьох напрямках, за трьома комплексними темами: «Боротьба

КПУ за зміцнення союзу робітничого класу і селянства», «Боротьба КПУ за здійснення ленінського плану соціалістичної індустриалізації (1926—1958 рр.)», «Робітничий рух і партійні організації півдня України в період боротьби за диктатуру пролетаріату».

Планова робота всіх членів кафедри виконана, ряд статей підготовлено до друку. Тов. Ганевич після повернення з командировкою в Болгарію закінчує редактування своєї монографії: «Комуністична партія Болгарії — нахіненник і організатор перемоги народно-демократичної революції (1941 р. — 9 вересня 1944 р.)».

Тов. Романюк підготував до друку брошуру: «Висвітлення деяких питань Комуністичного Інтернаціоналу в курсі історії КПРС».

Крім планових робіт, члени кафедри написали 12 статей, з них 5 надруковано.

Велика робота проведена викла-

дачами кафедри по рецензуванню монографій, навчальних посібників, книг, брошур і лекцій. Всього написано 43 рецензії.

Кафедра брала активну участь у конференціях, нарадах і т. д. Майже всі члени кафедри виступали з доповідями і критичними зауваженнями.

В науково-дослідній роботі кафедри були і недоліки. Головний з них полягає в тому, що декілька членів кафедри, які давно закінчили кандидатські дисертації, до цього часу не працюють над їх поглиблennям (тт. Іванов, Зубов, Мягчилов).

Кафедрі не вдалося надрукувати підготовлені до друку 12 лекцій з курсу історії КПРС.

В 1959 році члени кафедри КПРС, керуючись рішеннями ХХІ з'їзду партії, ще активніше включались в розробку актуальних тем з історії КПРС і в допомогу місцевим організаціям нашої партії.

Доцент І. Г. ЛЕОНІВ.

Виконано значну наукову роботу

■ 1958 році весь колектив кафедри політичної економії приймав участь в науково-дослідній роботі. План 1958 року виконаний повністю. Науковці кафедри працювали над такими важливими питаннями, як форми соціалістичної власності, продуктивність праці, соціалістичне змагання, товарне виробництво, зубожіння трудящих в капіталістичних країнах, критика сучасного ревізіонізму.

Дві доповіді про наслідки науково-дослідної роботи були поставлені на обговорення секції суспільних наук. Доповіді доцента М. А. Мойсеєва — «Критика ревізіоністських поглядів у питанні про державно-монополістичний капіталізм» — і доцента І. І. Штерна — «Буржуазна політична економія на службі монополій» — були з інтересом прослухані учасниками конференції.

Наукові роботи кафедри виконані у відповідності з семирічним і річним планами. Плановою науковою роботою в 1958 р. було охоплено 13 членів кафедри, з них 7 чоловік працювали над монографіями. Це тт. Ганевич, Бельфор, Штернштейн, Фролов, Щербаков, Березняк і Столляр. П'ять членів кафедри написали наукові статті, один продовжував працювати над дисертацією.

Наукова робота кафедри велася в трьох напрямках, за трьома комплексними темами: «Боротьба

КПУ за зміцнення союзу робітничого класу і селянства», «Боротьба КПУ за здійснення ленінського плану соціалістичної індустриалізації (1926—1958 рр.)», «Робітничий рух і партійні організації півдня України в період боротьби за диктатуру пролетаріату».

Планова робота всіх членів кафедри виконана, ряд статей підготовлено до друку. Тов. Ганевич після повернення з командировкою в Болгарію закінчує редактування своєї монографії: «Комуністична партія Болгарії — нахіненник і організатор перемоги народно-демократичної революції (1941 р. — 9 вересня 1944 р.)».

Тов. Романюк підготував до друку брошуру: «Висвітлення деяких питань Комуністичного Інтернаціоналу в курсі історії КПРС».

Крім планових робіт, члени кафедри написали 12 статей, з них 5 надруковано.

Велика робота проведена викла-

дати систематичну роботу груп в цілому і кожного студента зокрема, не вели боротьби з прогулами на протязі семестру, не забезпечили доброї підготовки студентів до залишків. Це потрібно врахувати всім комсомольським і профспілковим організаціям, щоб надалі не допустити подібних недоліків.

Особливу увагу повинні звернути студенти на зв'язок вивчуваних наук з життям, з практикою. Кожна невдача студента на залишках і екзаменах, на семінарах повинна сприятися, як прогалина у всій комсомольській і профспілковій роботі групи. Треба вживати відповідних заходів, щоб запобігти цих прогалин.

Н. О. МАМОНТОВА.
старший викладач
кафедри політекономії.

Іспанські діти знайшли тут свою другу батьківщину. Пізніше вони не раз відвідували університет особливо були дружними з комсомолом, брали участь в інтернаціональних вечорах.

Увечері в університеті проходило урочисте засідання, присвячене зустрічі з бійцями Республіканської Іспанії. Народжувалась гаряча ненависть до війни, до агресорів-фашистів.

Комсомольська організація історичного факультету нараховувала тоді у своїх рядах біля 400 чоловік. Цей великий колектив складався з молоді допитливої і впертої, наполегливої в досягненні своєї мети, молоді, яка не боялася труднощів, а з ентузіазмом і гарячою енергією виконувала повсякденну роботу.

Комсомольці-студенти поєднували наполегливе навчання з активною громадською роботою: брали участь в ліквідації неграмотності, несли партійне слово в маси, проводили бесіди, читали лекції, робили доповіді на фабриках і заводах, в селах; часто організовували суботники, недільники, поїздки в радгоспи і колгоспи на збирання врожаю.

В усі ці справи комсомольці вносили свій внесок, ентузіазм; скептиків і панікерів не було. На роботу завжди йшли строем, в ногу, з піснями. З піснею починали і зачиняли роботу. Крилата революційна пісня давала ритм кроку, надавала сили і байдорості в праці. Любимими піснями були «Вперед, заре навстречу», «Вставай, не спи, кудрявяй» і ін.

Пригадуючи сторінки з життя комсомолу університету 30-х рр., особливо хочеться відзначити таких вихованців комсомолу, як Шура Колесников (чл. ВЛКСМ з 1926 р.), який пізніше багато років працював секретарем парторганізації університету. Комсомол виростив із Шури Колесникова хорового викладача, скромного, чуйного товариша, підготував його до вступу в Комуністичну партію.

Серед активістів-комсомольців загальним улюбленим був Ваня Адамов — син селянина-бідняка. Він успішно захистив дисертацію і також став викладачем університету.

Миша Грудський пришов в університет з робітфаку. Товарищи пам'ятають його, як прекрасного масовика і активіста, якого довгий час обирали секретарем комітету комсомолу.

Великим авторитетом серед комсомольської і вузівської молоді користувалися Гарік Осенко, Павло Гандельман, тт. Кудря, Конопльов, Шпаковський та інші.

Виховані комсомолом, вірні сини Комуністичної партії, з перших же днів Вітчизняної війни вони піднялись на захист Батьківщини і принесли на вівтар Вітчизни своє молоде життя.

Сьогоднішнє покоління комсомольців — це продовжувачі славних революційних традицій попередніх поколінь, своїх батьків, матерів...

Бережіть і множте революційні традиції Ленінського комсомолу, дорогі комсомольці!

ДО 40-РІЧЧЯ ЛКСМУ

ПРОДОВЖУЙТЕ РЕВОЛЮЦІЙНІ ТРАДИЦІЇ

**Я. В. СИЗОНЕНКО,
Н. І. ВЛАДИМИРОВА,**
члени ВЛКСМ з 1924 р.

події міжнародного характеру, як прихід фашистів до влади в Німеччині, віроломний напад мілітаристської Японії на Китай, фашистський заколот в Іспанії. На полях боїв у Китаї та Іспанії лилась кров за волю і незалежність, в фашистській Італії та Німеччині задихались в застінках вожді комуністичних партій, революційні діячі. Капіталістичний світ брязкав зброєю. В атмосфері тодішнього життя пахло війною і проти Радянського Союзу, про що свідчили події на Хасані і Халхін-Голі.

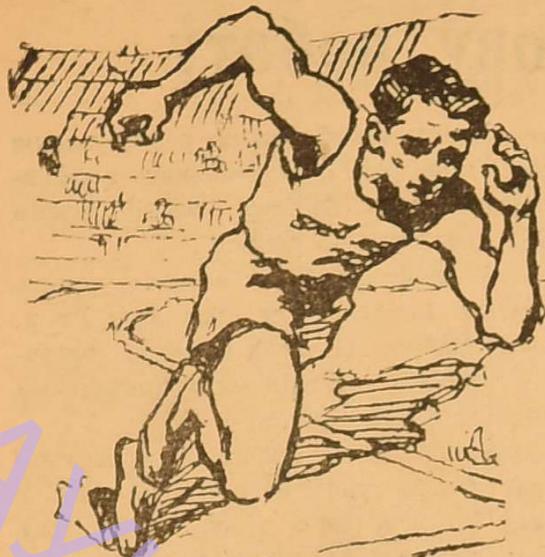
Молодь, запалена прекрасним виступом Леніна на III з'їзді ВЛКСМ, жадібно рвалається до знань: глибоко вивчала твори Маркса, Енгельса, Леніна, прагнула оволотіти революційну теорію марксизму-ленинізму, брала активну участь у виконанні повсякденних завдань нашого буревісного життя. В ті роки світову громадськість турбували такі історичні

..От пролунав м'який протяж-

ний гудок. Величезний білий пароплав, залитий сліпучим сонцем, помалу підходить до пристані. На палубі — живе рухоме море з днітичних очей, голів, рук. Налякані пожарищами війни, бомбардуваннями в дорозі, діти, що пережили глибоке горе — втрату близьких і любимих, — що залишились без батьківщини, сиротливо тулилися одне до одного і нагадували пташенят, буре викинутих з рідного гнізда. Стало тихо-тихо. Притихлі і покірливі, з тривожним стуком сердець, вони наче замерли перед невідомим. Що чекає їх в цій далекій країні?

І тоді здригнулась жива стіна біля пристані: тисячі дружніх турботливих рук, материнських і ласкавих, полинули, як білі птахи, на зустріч іспанським дітям. Сльози затуманювали очі, щось гірким клубком підступало до горла...

Чиєсь руки підхоплювали найменшеньких, ніжно притискали до грудей, ласкали, прикрашали квітами. Більш старші відповідали міжніми і трохи суворими рукоятиск

Спорт

Новий комплекс ГПО

Більше 27 років назад з ініціативи Ленінського комсомолу був створений спортивний комплекс ГПО, який ліг в основу фізичної підготовки радянської молоді. За цей час 55 мільйонів чоловік склали норми ГПО. Комплекс не лише дав тим необхідні навики і відкрив шляхи до спортивної майстерності, але й прищепив любов до фізичних прав, до здорового, активного відпочинку.

Значок ГПО був першим значком спортивної відзнаки видатних бігуунів братів С. і Г. Знаменських, Л. Мешкова, В. Кузнецова, В. Куца і багатьох інших видатних спортсменів.

Початок першого року першої семирічка ознаменувався великою подією в житті радянських фізкультурників: 1 січня 1959 р. введено в дію новий фізкультурний комплекс «Готовий до праці і оборони СРСР».

Книжка про видатного болгарського революціонера і публіциста

Один з найстаріших дослідників життя та громадсько-політичної діяльності болгарського революціонера і публіциста Георгія Раковського (1821—1867) професор Нікола Трайков подарував науковій бібліотеці нашого університету проредаговану та коментовану ним фундаментальну працю «Архів на Г. С. Раковски».

В подарованому томі міститься 387 листів, які були написані до Георгія Раковського його численними кореспондентами з різних країн світу за період 1841—1860 років.

Не зупиняючись на детальному висвітленні значення цієї праці, ми хочемо в невеликому повідомленні звернути увагу читачів на ті значні матеріали, які мають безпосереднє відношення до м. Одеси (відомо, що з 1858 р. по 1860 р. Г. С. Раковський жив і працював у нашому місті).

З численних листів видно, що Одеса на той час була одним з провідних центрів болгарської еміграції і саме тієї її частини, яка самовіддано боролася за визволення Болгарії з-під турецького гноблення. В цій благодорійній справі болгарам активно допомагали прогресивні діячі міста Одеси, серед яких, до речі, знаходимо імена викладачів та професорів Рішельєвського ліцею і майбутнього Новоросійського (Одеського) університету М. М. Мурзакевича (1806—1883), В. І. Григоровича (1815—1876) та ін.

Значний і цікавий матеріал зібраний тут про діяльність різного роду слов'янських товариств (особливо про Болгарське одеське товариство), про періодичну пресу тогочасної Одеси («Одесский вест-

Зберігаючи свою головну мету — зміщення здоров'я народу, підготовку молоді до високопродуктивної праці і захисту Батьківщини, — новий комплекс є ще більш масовим. Максимальні вимоги, введені до кожного нормативу, включають небезпеку однобічної підготовки майбутнього значка ГПО і роблять комплекс більш доступним для людей старшого віку.

До всіх трьох ступенів ГПО включені найбільш доступні масові види спорту — біг, метання, пла-

вання, лижні гонки і, що особливо важливо, вміння самостійно складати і виконувати комплекс гігієнічної гімнастики. В комплекс введено нові вимоги — знання мотора і управління ним, альпінізм, парашутний спорт, туризм. Вперше вводяться різні оцінки складання норм за спеціальною таблицею.

Новий комплекс ГПО ввійшов у свої права. Хто ж стане першим значком у нас в університеті?

І. Д. КАПУСТИН.

Дізнавшись про новий комплекс ГПО, я, студентка III курсу геолого-географічного факультету університету, легкоатлетка, зобов'язуюсь виконати нові нормативи одинію з перших в університеті.

Т. ТЕРЗІ.

Також зобов'язання взяли на себе тт. Кипилова, Матвеєва, Сольникова, Поваго, Шоха.

Анатолій ЛОГВИНЕНКО.

Після дощу

Аж чути, як трава росте,
Роса ряском намиста,
Повітря тепле і густе,
І пахне прілим листом.

Стрімкі ударили верхи
У небо дикі груші,
І бродять босі ділахи
На вигоні в калюжі,

Над обрієм повис вінок,
І сонце в хмарках грало.
Всміхнувшись у бороду дідок:
— Хороший дощ, та мало!

Ще мчать ярочками струмки —
Дідку це також утямки,
Куди вже більше лiti?
Ta гріх перехвалити.

Віталій БЕРЕЗИНСЬКИЙ.

ГОЛУБИ

Жили, здавалось, мирно голуби,
Спокійно воркували на карнизі,
І навіть гам прохожої юрби
Іх лад сімейний не бентежив
знизу.
Проте одного сонячного дня,
Коли всю згоду й мир було
забуто,
Вони штовхали вниз голубеня,
Б'ючи крильми настирливо
і люто.
Чи може надокучило воно,
Чи вже саме могло про себе
дбати?..
О, голубам було не все одно,
Адже пташа ледь-ледь могло
літати!

...А в травні саме сад дзвінкий
буя,
Пташки гілля колишуть юним
співом.
Багато днів літало голуб'я,
Ображене найважчим в світі
гнівом.
Його вітри над скелями несли,
Над луками, над цілим білим
світом.
І силу вітра крила обрели,
Бо не в гнізді, а в лоті Ім
міцніти!
Тепер мені не вгамувати думок
І не відвести від карніза очі.
Ви бачили? Вернувся голубок!
Він голубом в гніздо вернувся
отче!

Вклад Д. І. Менделєєва в органічну хімію

(До 125-річчя з дня народження)

Роботи Д. І. Менделєєва з органічною хімією становлять великий інтерес як в галузі теорії, так і в галузі практичного застосування.

Органічною хімією Д. І. Менделєев почав цікавитись ще на початку своєї педагогічної діяльності, з часу його затвердження доцентом Петербурзького університету.

Працюючи на кафедрі органічної хімії і читуючи курс органічної хімії, Менделєев побачив необхідність створення підручника з цього предмету. Ті підручники органічної хімії, які тоді мала студентська молодь, були перекладені з іноземних джерел і грунтувалися на працях іноземних вченіх, вони не відбивали досягнень і відкритий вітчизняних хіміків-органіків. Менделєев заповнив цю прогалину, підготувавши підручник «Органічна хімія», де з великим знанням предмету виклав матеріал з врахуванням робіт вітчизняних вченіх.

Цей підручник одержав широке визнання і дав можливість нашим вченим і студентській молоді мати широку картину сучасного стану органічної хімії. Він був двічі відзначений на протязі двох років і удостоєний Демидовської премії. Крім того, Менделєевим було виконано цілий ряд важливих робіт з органічної хімії. В 1861 р. він опублікував роботу «Про межі органічних сполук», в 1862 р. — «Оптичну сахариметрію». З кінця шістдесятих років увагу Менделєєва привертає чорне золото — нафта. Він їде до Баку, щоб познайомитися з добуванням нафти, відвідує виставку в Філадельфії, нафті промисли в Пенсильванії.

Д. І. Менделєев виступає як один з основоположників наукового дослідження нафти, зокрема

кавказької, і праця його в цій галузі не втратила свого значення до наших днів.

Менделєев висловив гіпотезу про походження нафти в надрах землі, із карбідів важких металів, показав найбільш раціональні способи переробки нафти, правильно оцінивши її велике народно-господарське значення. Він запропонував протягнути нафтопровід Баку — Чорне море (це було зроблено вже після смерті Менделєєва). Д. І. Менделєев дав багато практичних рекомендацій, пов'язаних з транспортуванням і збереженням нафти.

Докторська дисертація Менделєєва «Роздуми про сполучення спирту з водою» — це оригінальне дослідження в галузі органічної і фізичної хімії.

Менделєева захоплювали питання синтезу в органічній хімії, питання ізомерії і властивості спиртів. Він розробив способи одержання цілого ряду органічних речовин і описав їхні властивості. Менделєев належить і честь створення «піроколоїдного» бездимного пороху, який підвищив обороноздатність нашої країни.

В галузі органічної хімії Менделєев працював 10 років, і це десятиріччя залишило свій слід в органічній хімії і в промисловості органічного синтезу.

Пізніше, після того, як його вчитель Воскрекасенко пішов у відставку, Д. І. Менделєев займає його кафедру неорганічної хімії, і його наукові інтереси, природно, перемістилися в галузь неорганічної хімії. Але завжди Д. І. Менделєев з неослабною увагою слідував за досягненнями в органічній хімії, і її успіхи завжди були радісними для великого Менделєєва.

Доцент О. СТЕПАНОВА.

Вивчати наукові традиції університету

Наближення 100-річчя нашого університету зобов'язує всі кафедри, всі наукові заклади приділяти серйозну увагу вивченню наукових традицій ОДУ.

Саме цьому важливому завданню було присвячено чергове засідання щойно відкритого при історичному факультеті наукового семінару з історії Франції XVIII—XX ст. На засіданні була заслушана та обговорена доповідь викладача середньої школи Л. В. Борщевського: «З історії вивчення Франції XVIII ст. та французької буржуазної революції 1789—1794 рр. в Одеському університеті за 70 років». Перед засіданням були роздані поширені тези доповіді, а також організована виставка книг і статей, де особливо повно були представлені численні цінні праці проф. К. П. Добролюбського.

Серед присутніх 35 чоловік, крім працівників університету (істориків, філологів, лінгвістів, співробітників наукової бібліотеки), також вчителі середніх шкіл. Це є дуже позитивним явищем.

В доповіді були висвітлені, зокрема, роботи дореволюційного періоду з цієї тематики — А. С. Тра-

чевського, Г. Є. Афанасьєва, Г. Ю. Віппера, Є. М. Щепкіна, студента В. Я. Хорошуна, а також роботи радянських часів, коли вивчення цих тем набуло нової якості і дaleко більшого розмаху, зокрема, статті проф. К. П. Добролюбського, за скоріше видання яких окремою збіркою одностайно висловили присутні.

У виступах була дана позитивна оцінка доповіді, в якій доповідач в цілому вірно зазначив, що і в цілому вірно зазначив, що і в довжній час в розробці історії Франції XVIII ст. в Одеському університеті безсумнівно переважав прогресивний для того часу напрям. В той же час вказувалось на необхідність більш виразно висвітлити ту ідейно-політичну боротьбу, яка відбилася в історії цього питання. Дуже цінні відомості щодо цього подав у своєму виступі проф. А. Г. Готалов-Готліб на підставі особистих спогадів про життя історичного факультету кінця XIX — початку XX ст.

Доценти
В. С. АЛЕКСЕЄВ-ПОПОВ,
І. Д. ГОЛОВКО.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.